

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม
ของพยาบาล ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง
The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop
Innovation Literacy of Nurses at a Hospital

Received : 2022-07-22

Revised : 2022-08-22

Accepted : 2022-09-26

ผู้วิจัย สุวรรณณา อินทอง¹

Suwanna Inthong

Suwannana422@gmail.com

สุขอรุณ วงษ์ทิม²

Sukaroon Wongtim

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม และ (2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ปี 2561 ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 20 คน ที่มีคะแนนความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมเรียงจากน้อยไปหามาก แล้วสุ่มตัวอย่างด้วยการจับฉลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล กลุ่มควบคุมได้รับการให้คำแนะนำตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล และ (2) แบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ มัชยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ การทดสอบวิลคอกชัน และการทดสอบแมนวิทนี

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) พยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) พยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมสูงกว่าพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว ความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม พยาบาล

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
M.Ed. Student, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

² รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to compare mean scores of innovation literacy of nurses before and after using a guidance activities package to develop innovation literacy; and (2) to compare the innovation literacy scores of nurses who used the guidance activities package to develop innovation literacy with nurses who received normal guidance suggestions. The research sample consisted of 20 nurses who had started working in a hospital since the year 2018 whose scores on innovation literacy were ranked from lowest to highest. Then they were randomly assigned by taking lots to be in an experimental group and a control group each of which containing 10 nurses. Nurses in the experimental group used a guidance activities package to develop innovation literacy, while those in the control group received normal guidance suggestions. The employed research tools were (1) a guidance activities package to develop innovation literacy, and (2) innovation literacy questionnaire, with reliability coefficient of .88. Statistics employed for data analysis were the median, inter-quartile range, Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks Test, and Mann-Whitney U test.

The research found that (1) the nurses who used the guidance activities package had innovation literacy level significantly higher than their counterpart level before using it at the .01 level of statistical significance; and (2) the nurses who used the guidance activities package had innovation literacy scores significantly higher than the counterpart scores of the nurses who received normal guidance suggestions at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Guidance Activities Package, Innovation Literacy, Nurse

บทนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและ สลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้น จากการเคลื่อนตัวเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ได้นำ มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติทั้งด้านธุรกิจ การลงทุน และการใช้ชีวิต ดังนั้นการปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้น จึงถือเป็นโจทย์ที่หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญเหมือนกัน ประเทศไทยโดยรัฐบาล คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช) ได้นำนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จากเดิมในยุค 1.0 ที่มุ่งเน้นการเกษตรเป็นหลัก ต่อมาก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 2.0 ซึ่งมุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อนมาก และมีการปรับเปลี่ยนก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 3.0 ที่มุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนและการส่งออก โดยมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน แต่ประเทศไทยเป็นเพียงผู้รับจ้างในการผลิตเท่านั้น (โพยม จันทร์น้อย, 2560) โดยนโยบาย Thailand 4.0 มีหัวใจสำคัญคือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value-Based Economy) มีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติเหมือนแต่ก่อน ซึ่งเป้าหมายสำคัญของ Thailand 4.0 คือ การขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” (พาสนา จุลรัตน์, 2561)

ดังนั้น เพื่อให้สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการสนับสนุน ให้ความรู้ กับพยาบาลเป็นเรื่องที่สำคัญ สำหรับผู้บริหารองค์กรของพยาบาลที่ต้องเตรียมความพร้อม (สุรียา พองเกิด, 2563) โดยเฉพาะในพยาบาล

ใหม่ ที่เริ่มทำงาน เพราะก้าวแรกที่สำคัญของชีวิตการทำงาน การปฏิบัติ การให้ความรู้ ให้การแนะแนวในเรื่องนวัตกรรมจะช่วยกระตุ้นให้พยาบาลมีความคิดสร้างสรรค์ และมองภาพของกระบวนการทำงานนวัตกรรม ว่าไม่ใช่เรื่องยากเพราะปัญหาที่พบในการสร้างนวัตกรรมการพยาบาลคือ บางคนจะคิดว่ายาก โดยเฉพาะในช่วงแรกของการคิดในการทำนวัตกรรม บางคนคิดไม่ออก ยาก บางครั้งคิดได้ แต่กลัวไปซ้ำกับคนอื่น เป็นต้น ถ้าพยาบาลเข้าใจกระบวนการทำนวัตกรรมที่ถูกต้อง จะช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้พยาบาลมีความฉลาดรู้ในเรื่องนวัตกรรมการพยาบาล ความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของนวัตกรรม ด้านความสามารถในการคิดสร้างนวัตกรรม และ ด้านความสามารถในการคิดประยุกต์ใช้งานนวัตกรรม

การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพ ทักษะในด้านต่าง ๆ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สื่อที่ใช้ต้องมีเหมาะสม ควรมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยแต่ละกิจกรรมยึดตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน (สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 50) ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามบริบทต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยมี ขั้นตอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ซึ่งผ่านการเล่นเกม การสร้างสถานการณ์จำลอง ฟังหรืออ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีตหรือเล่าเรื่องแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ขั้นสะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) เป็นการให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้แสดงความรู้สึก วิเคราะห์พิจารณาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้เข้าร่วมอบรมได้สร้างองค์ความรู้หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการรับรู้ โดยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต และขั้นคิดและการนำไปปฏิบัติ (Applying)

การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล เป็นการ ใช้สื่อ หลากหลายประกอบ เพื่อแนะแนวในการทำงานนวัตกรรม สร้างบรรยากาศ พร้อมทั้งผู้เรียนได้ลงมือคิดนวัตกรรมซึ่งจะช่วยให้ พยาบาลรู้สึกว่าการสร้างนวัตกรรมไม่ได้เป็นสิ่งที่ยากหรือเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องนวัตกรรม จากฐานวิทยานิพนธ์ไทย พบว่า ไม่มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมให้กับพยาบาล แต่พบว่ามี การใช้กับนักเรียน และผู้ต้องขัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตต์ กาญจนะโกมล (2564) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางสุขภาพของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยกองทัพบก ผลการวิจัยพบว่านักเรียนพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพสูงขึ้น และยังคงสอดคล้องกับธนิศศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภัทร (2559) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความฉลาดรู้ทางสังคมเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับพยาบาลกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) วก่อนและหลังการทดลอง มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Pretest-Posttest Design)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลที่เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ปี 2561 ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 31 คน
กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลที่เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ปี 2561 ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 20 คน ที่มีคะแนนความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมเรียงจากน้อยไปหามาก แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยการจับฉลาก เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยมี 2 เครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลจำนวน 30 ข้อ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล
- 2) กำหนดขอบข่ายและนิยามศัพท์เฉพาะของความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล
- 3) ศึกษาแบบวัดจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดในงานวิจัย
- 4) ดำเนินการสร้างแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล โดยครอบคลุมทั้งองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบการใช้ภาษาให้เหมาะสมและครอบคลุมองค์ประกอบ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบวัดให้ถูกต้องสมบูรณ์
- 5) นำแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมที่ได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความเหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00
- 6) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 7) นำแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาล ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน
- 8) นำแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม หาคะแนนโดยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเที่ยงเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ผลปรากฏว่าแบบวัดมีค่าอำนาจ เป็นการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนแต่ละข้อความกับคะแนนรวมของข้อความทั้งหมด และการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาครอนบัก ซึ่งผลปรากฏว่าแบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกที่ดีจำนวน 30 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 ถึง 0.76 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .88

2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลโดยมีขั้นตอนดังนี้

การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวทางของการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดหลักการและทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล เพื่อนำมาจัดทำเป็นรูปแบบชุดกิจกรรม จากนั้นนำสิ่งที่ได้ศึกษารวบรวมเพื่อจัดทำเครื่องมือฉบับร่าง พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามนิยามศัพท์เฉพาะของแต่ละตัวแปรให้ชัดเจนและครอบคลุมทุกองค์ประกอบอย่างครบถ้วน และรวบรวมคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาสร้างกิจกรรม 8 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมยึดตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ตอน (สมร ทองดีและปราณี รามสุต, 2545:อ้างอิงในสุชาณี จันทร์คู่, 2559, น.64)

3. นำชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความ การใช้ภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำชุดกิจกรรมแนะแนวที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาความเหมาะสมทั้งทางเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนดพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมแนะแนวในแต่ละกิจกรรมซึ่งได้แก่วัตถุประสงค์แนวคิดสื่อและอุปกรณ์กระบวนการจัดกิจกรรมและการประเมินผลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมีค่าเฉลี่ยของชุดกิจกรรมเท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 อยู่ในความเหมาะสมระดับมาก
5. ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นำชุดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 2 กิจกรรม ไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาล ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ซึ่งมีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน จำนวน 2 กิจกรรม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยผ่านประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอเก็บข้อมูลการวิจัย
- 3.2 เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการและผ่านคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ของโรงพยาบาลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบรองผู้อำนวยการด้านการพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและการทดลองตลอดการศึกษา
- 3.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลของพยาบาลทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล แล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกคะแนนก่อนการทดลอง (Pre test)
- 3.4 ก่อนการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ผู้วิจัยได้ทำการแนะนำตัวกับผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การทำวิจัยและให้โอกาสผู้เข้าร่วมวิจัยซักถามข้อมูลเพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิในการเข้าร่วมวิจัย โดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นบุคคลและรักษาความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย
- 3.5 ระหว่างการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยให้พยาบาลกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรม เป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- 3.6 หลังทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลของพยาบาลทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล แล้วนำคะแนนที่ได้บันทึกเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post test)
- 3.7 ตรวจสอบให้คะแนนผู้ตอบแบบวัดความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์
- 4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
- 4.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Test) และการทดสอบแมนวิทนี (Mann-Whitney U Test)

สรุปผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบแมนวิทนี้อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n = 10)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	Mdn	Q.D.	U	p-value*
กลุ่มทดลอง	116	6.05	0.970	.401
กลุ่มควบคุม	115	8.95	0.970	

*Mann-Whitney U Test

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนการทดลองพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม โดยการทดสอบวิลคอกชัน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

กลุ่มทดลอง	Mdn	Q.D.	T	p-value**
ก่อน	116	6.05	-2.485	.005
หลัง	138	5.67	-2.485	

**p < 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่าการเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่าพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนทดลอง แสดงให้เห็นว่าพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	Mdn	Q.D.	T	p-value
กลุ่มทดลอง	138	5.67	-3.483	.000
กลุ่มควบคุม	117	8.99	-3.483	

จากตารางที่ 3 พบว่า พบว่า ภายหลังจากทดลอง พยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล สูงกว่าพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ แสดงให้เห็นว่าพยาบาลมีความคิด และมีความคิดเห็นที่ดีต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรมอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ณ โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 พบว่า พยาบาลกลุ่มทดลองมีความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในแนวคิด และหลักการของนวัตกรรม ด้านความคิดเห็นของพยาบาลที่มีต่อความสามารถในการสร้างนวัตกรรมและด้านความคิดเห็นของพยาบาลที่มีต่อความสามารถในการประยุกต์ใช้งานนวัตกรรม เพิ่มขึ้นกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ สามารถอธิบายได้ว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ได้สร้างขึ้นมาสอดคล้องกับแนวคิด เนื้อหาสาระ และการดำเนินการ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรม พยาบาล ทั้งนี้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล เป็นการจัดการกิจกรรมแนะแนว โดยแต่ละกิจกรรมยึดตามแนวทางการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน (สมร ทองดี และปราณี รามสูต, 2545, น. 50) ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามบริบทต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยมี ขั้นตอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ซึ่งผ่านการเล่นเกม การสร้างสถานการณ์จำลอง ฟังหรือ อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีตหรือเล่าเรื่องแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) เป็นการให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ แสดงความรู้สึก วิเคราะห์พิจารณาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้เข้าร่วมอบรมได้สร้างองค์ความรู้หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับการเรียนรู้ โดยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต และขั้นคิดและการนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้เข้าร่วมอบรมได้ทดลองประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต โดยทดลองแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลองและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทำให้ได้เรียนรู้การพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพพยาบาลรวมถึงการเข้าถึงข้อมูลความรู้ และข่าวสารด้านนวัตกรรมทางพยาบาล แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ของพยาบาลมีประสิทธิภาพและมาตรฐานแม้ในขณะนี้ยังไม่มีผลการศึกษาเกี่ยวกับชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลโดยตรงแต่สามารถเทียบเคียงได้กับผลการศึกษาของธนิศศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภัทร (2559) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคม มีความฉลาดทางสังคมสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสว่างจิตต์ กาญจนะโกมล (2564) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ

พัฒนาความฉลาดรู้ทางสุขภาพของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยกองทัพบกผลการวิจัยพบว่าภายหลังจากการทดลอง นักเรียนพยาบาลกลุ่มทดลองมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ภายหลังการทดลอง พยาบาลที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล สูงกว่าพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นนี้ มีการพัฒนาขึ้นอย่างถูกต้องและผ่านการตรวจสอบคุณภาพ มีการใช้กิจกรรม วิธีการ และเทคนิคทางการแนะแนวที่เหมาะสมและเจาะจงกับกลุ่มทดลอง สามารถนำมาพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลให้กับพยาบาลกลุ่มทดลองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใช้ทักษะความสามารถของตนเอง ในการสร้างหรือต่อยอดนวัตกรรมของพยาบาล มากกว่าพยาบาลที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ ซึ่งเป็นวิธีการให้ความรู้ คำแนะนำแบบบรรยายทั่ว ๆ ไป เทคนิคการเรียนรู้ค่อนข้างน้อย ทำให้กิจกรรมไม่ค่อยน่าสนใจ ทำให้เกิดการส่งเสริมความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลน้อยด้วย ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาก่อนหน้านี้ของสวางจิตต์ กาญจนะโกมล (2564) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางสุขภาพของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยกองทัพบก ผลการวิจัยพบว่านักเรียนพยาบาลกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความฉลาดรู้ทางสุขภาพสูงกว่านักเรียนพยาบาลกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้คำแนะนำแบบปกติภายหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับธนิตศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความฉลาดรู้ทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. พนักงานกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความรู้ ความคิด และความคิดเห็นที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา ธนอมศักดิ์ศรี (2562) พบว่า นวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพการป้องกันโรค การให้ข้อมูลและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงที่ไม่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี การพัฒนาความรู้พื้นฐานของชีวิตที่มีผลต่อการมีสุขภาพดีและการคัดเลือกวิธีการดูแลและรักษาที่คุ้มค่า เพราะนวัตกรรมช่วยปรับปรุงความรู้วิธีการและบริการที่เป็นปัจจุบัน และนวัตกรรมยังเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในกระบวนการวางแผน การนำเสนอและการประเมินผลการบริการพยาบาลเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่มีผลต่อคุณภาพของการพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้

1.1 ผู้นำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล ก่อนการนำไปใช้เพื่อให้การใช้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.2 ผู้นำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจองค์ประกอบและกระบวนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลก่อนเพื่อให้ผลการใช้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.3 ผู้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาลควรดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการให้ครบทุกขั้นตอน เนื่องจากทุกขั้นตอนมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

1.4 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล เหมาะที่จะนำไปใช้ในหมู่นักศึกษาพยาบาลหรือพยาบาลที่สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการคิดพัฒนางานด้านนวัตกรรมของพยาบาล

2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาระยะติดตามผลเพื่อจะได้ทราบถึงการพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมว่าสามารถอยู่คงทนหรือไม่
- 2.2 ควรศึกษาวิจัยแบบอื่น เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมของพยาบาล
- 2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดรู้เรื่องนวัตกรรมด้านอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในแต่ละกลุ่มอาชีพ

บรรณานุกรม

- นิตยา ถนอมศักดิ์ศรี. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานด้านนวัตกรรมในองค์กรการพยาบาล ตามการรับรู้ของหัวหน้างานการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์) . นครปฐม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- โพยม จันทร์น้อย, (2560). การศึกษา 4.0. ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้น 12 มีนาคม 2560, จาก <http://www.manager.co.th/Daily/>
- พาสณา จุลรัตน์. (2561). การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. วารสาร veridian E journal (สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ).11(2), 2363.
- สุรียา พองเกิด . (2563). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการใช้ยารักษาโรคเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์) . อุดรดิตถ์ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- สมร ทองดี และปราณี รามสูตร. (2545). แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉนิตศักดิ์ ลิ้มสุวรรณภัทร. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเรือนจำกลางบางขวางจังหวัดนนทบุรี .วารสารพยาบาลตำรวจ (สังคมศาสตร์). 9(1), 128-137.
- สว่างจิตต์ กาญจนะโกมล. (2564). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางสุขภาพของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วารสารพยาบาลทหารบก(สังคมศาสตร์). 22(1), 432-441.